

Påskemåltid i kirkefællesskabet



Indholdsfortegnelse

INTRODUKTION.....	2
DET SKAL DU BRUGE TIL PÅSKEMÅLTIDET	3
AFHOLDELSE AF PÅSKEMÅLTIDET - LITURGI.....	4
DET GAMLE TESTAMENTE	4
LYSTÆNDING	4
FØRSTE BÆGER VIN/DRUESAFT – LIVETS BÆGER	4
FORTÆLLING – I	5
PERSILLEN DYPPEDES I SALTVANDET	6
FORTÆLLING – II	6
ANDET BÆGER – FRELSENS BÆGER	6
FORTÆLLING – III	6
DE USYREDE BRØD	7
FORTÆLLING – IV	7
BITRE URTER OG ”MØRTEL”	7
DET NYE TESTAMENTE	8
PÅSKEMÅLTID MED JESUS OG DISCIPLENE	8
LANGFREDAG	8
PERSILLE I SALTVAND	9
LANGFREDAG – DØDEN	9
ANDET BÆGER – FRELSENS BÆGER	9
PÅSKEMORGEN	10
SELVE AFTENSMÅLTIDET SPISES HER	10
TREDJE BÆGER – VELSIGNELSEN BÆGER.....	10
FJERDE BÆGER – HÅBETS BÆGER.....	11
AFSLUTNING	11

Introduktion

Kære leder af påskemåltidet!

Med denne manual kan du nemt blive klar til at holde påskemåltid i din familie, dit kirkelige fællesskab eller med dine venner.

Påskemåltidet er en helt unik måde at komme ind i påskens mysterium. Med dette påskemåltid vil I både møde den første påske, hvor israelitterne blev ført ud af slaveriet i Egypten, og I vil se, hvordan Jesus gør sig selv til centrum for den store påskefortælling. Den fortælling, der handler om, at mennesket er befriet for ethvert slaveri og kan være i evigt fællesskab med Gud.

I denne manual finder du de to påskefortællinger. Som leder af påskemåltidet er det godt at sætte sig ind i de to beretninger. For de skal fortælles, og derfor er det godt at have øvet sig lidt på forhånd. Alt, hvad du skal bruge, finder du her i manualen.

God fornøjelse og glædelig påske!

Det skal du bruge til påskemåltidet

Til lystænding

2 stearinlys + 2 lysestager
Tændstikker

Til det liturgiske måltid

Selleri eller radisser (bitre urter)
"Mørtel" som er lavet af revne æbler, hakkede nødder og kanel
Persille - 2 stk per person
Vin eller druesaft
Usyret brød (brød, der ikke har hævet - fx knækbrød - eller se en opskrift på matzah her: <https://www.dr.dk/mad/opskrift/matzah-usyret-brod>)
Servietter

Påskemåltidet

Noget lækkert mad som I kan nyde undervejs.
Det er smart, at maden kan holdes varm, da hovedretten kan blive serveret imellem de to påskeberetninger.

Bibler & salmebøger/sangbøger

Undervejs kan der læses nogle forskellige passager op fra Bibelen, og for at inddrage deltagerne i påskeberetningerne kan de være med til at læse disse passager.
Der er også mulighed for at synge sammen undervejs.

Afholdelse af påskemåltidet - liturgi

Leder – introduktion: I aften skal vi fejre påskemåltid med hinanden. Det gør vi, fordi vi ønsker, at påskens fortællinger fra både Det Gamle og Det Nye Testamente skal blive vores egne. Vi skal både lytte til historien fra Det Gamle Testamente om, hvordan israelitterne blev befriet fra slaveriet i Egypten og til påskeberetningen fra Det Nye Testamente om, hvordan Jesus døde på korset og stod op igen – for derigennem at befri os fra dødens slaveri.

Det Gamle Testamente

Lystænding

Mens vi står rundt om bordet, udpeges en kvinde til at tænde to lys, som står på midten af bordet.

Leder: *Vi tænder to lys for at minde hinanden om de to påskefortællinger, vi nu skal fortælle hinanden.*

Første bæger vin/druesaft – Livets Bæger

Under påskemåltidet skal vi drikke fire bægre vin eller saft. De har hver deres navn og betydning. Vi fylder det første bæger op, men vi venter lidt med at drikke det.

Bægret fyldes.

Inden vi drikker af det første bæger, vil vi takke Gud for vinen og livet.

Leder: *Lovet været du, Herre vor Gud, som har skabt vin og saft, venner og familie og alt det gode i livet.*

Dette er Livets Bæger, og mens vi løfter det, læner vi os til venstre og siger: "L'chaim!" (L'chaim betyder: Til livet!)

Fortælling – I

Den yngste i forsamlingen spørger lederen: *Hvorfor er denne aften anderledes i forhold til alle andre aftner? Alle andre aftner kan vi spise alle slags brød, men i aften kun usyret brød.*

Leder: *Det er, fordi vi fejrer påske. Nu skal I høre:*

[Genfortæl historien fra skabelsen til Jakob¹]

I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden. Sådan begynder fortællingen om, hvordan Gud skabte mennesket til at være i fællesskab med ham og hinanden. I begyndelsen gik det hele virkelig godt, men så skete der det, at menneskerne blev usikre på, om de kunne stole på Gud, og det ødelagde relationen mellem Gud og mennesker.

Heldigvis stoppede Gud aldrig med at elske mennesket, og derfor satte han en kæmpe plan i værk for at forene mennesket med sig. Gud udvalgte sig et gammelt ægtepar, der hed Abraham og Sara som redskaber for, at alle mennesker over hele jorden kunne komme tilbage til fællesskabet med Gud. Igennem deres familie begyndte Gud at bruge mennesker til at fortælle om ham. Den her familie kom til at hedde israelitterne, og de blev til rigtig mange mennesker.

[Genfortæl historien om Josef og slaveriet i Egypten²]

Israelitterne var havnet i Egypten, hvor de arbejdede som slaver for egypterne. Da egypterne så, at israelitterne var mange mennesker, var de bange for, at israelitterne ville overtage landet, og derfor satte de israelitterne til at være slaver. De skulle arbejde hårdt, og de havde det rigtig dårligt. Israelitterne var så kedede af det hele, at de råbte til Gud om hjælp.

¹ 1. Mos. 1-36

² 1. Mos. 37-50

Persillen dyppes i saltvandet

Her standser vi kort op og dypper persillen i saltvandet og spiser det. Det gør vi for at mindes de tårer, israelitterne må have grædt under slaveriet i Egypten.

Fortælling – II

Gud ville hjælpe israelitterne, og derfor udvalgte han en mand, der hed Moses.

Lad en deltager læse beretningen om Moses og Aron (2. Mos 7,1-13)

Andet bæger – frelsens bæger

Dette er Frelsens Bæger, som vi hælder på nu, men som først skal drikkes, når vi har fortalt hele historien.

Fortælling – III

[Genfortæl historien om de ti plager³]

Gud ønskede at redde israelitterne fra slaveriet. Derfor sendte han ti plager. Egyptens konge, farao, så sig selv som gud, og derfor ville han ikke lære af Moses' Gud og lade israelitterne forlade landet.

Der kom ti plager, hvor den ene var værre end den anden.

For at huske plagerne skal vi dyppe en finger i glasset med vin/druesaft og lave en dråbe/prik på servietten. For hver ny dråbe siger vi navnet på en ny plage.

De ti plager er: Vand til blod; frøer; myg; fluer; kvægst; bylder; hagl; græshopper; mørke; død.

³ 2. Mos. 7,14-11,10

De usyrede brød

Nu er tiden kommet til at finde de usyrede brød. Indtil nu har de tre stykker brød ligget under en serviet, men nu findes det midterste stykke brød frem.

Lederen brækker det midterste stykke brød over, gemmer den ene halvdel væk og lægger den anden halvdel tilbage til de to andre.

Fortælling – IV

[Genfortæl historien om israelitternes flugt fra Egypten⁴]

Efter, at israelitterne havde spist usyrede brød og lam, flygtede de ud af Egypten. Det gjorde de ved at flygte ud i ørkenen. På et tidspunkt så det ud som om, at de var fanget af ørkenens sand, og de troede, de skulle dø der. Samtidig med det havde Faraos sat efter israelitterne, og de kunne høre de mange heste.

Israelitterne var fanget mellem ørken og et hav, og de bebrejdede Moses for at bringe dem i døden. Men Moses bad til Gud, og Gud delte havet, og israelitterne gik tørskoet igennem havet. De nåede lige over på den anden side af havet, før Gud lukkede havet, og dermed reddede han israelitterne fra Faraos hær, der havde været lige hældende på dem.

Sang om Gud som almægtig⁵.

Bitre urter og ”mørtel”

Vi mindes, hvor hårdt og slidsomt det var under slaveriet i Egypten. For bedre at forstå det, tager vi nogle bitre urter sammen med noget usyret brød og ”smager” det onde. Men uanset hvor hårdt og slidsomt livet kan være, så er der altid noget at glæde sig over.

⁴ 2. Mos. 12,37-14,31

⁵ Det kan fx være: *Herre Gud! Dit dyre navn og ære nr. 7 i DDS*

Sådan var det også for israelitterne, selvom de var slaver. Det kan vi huske på ved at tage noget ”mørtel” – på brødet og smage det.

Det Nye Testamente

Påskemåltid med Jesus og disciplene

Nu springer vi cirka 1500 år frem i tiden. Her møder vi Jesus, som er taget til Jerusalem for at fejre påske med sine disciple. De begynder deres påskemåltid med, at Jesus vasker disciplenes fødder. Disciplenes fødder var helt støvet til af sand, og de lugtede sikkert også en hel del, og derfor er det faktisk helt vildt, at Jesus gjorde det.

Fodvaskningen var et symbol på, at Jesus skulle gøre noget, der er endnu vildere – han skulle nemlig dø på et kors, så alle mennesker kan få fællesskab med Gud. Det er vildt at tænke på!

Efter Jesus og disciplene havde spist påskemåltid sammen, gik de ud i en have, hvor de skulle bede. Jesus beder dem om at være vågne og bede sammen med sig, men de falder i søvn. Senere kommer Judas med tempelvagten, og Jesus arresteres. Disciplene flygter. Ud i natten. Forvirrede, fortvivlede og fyldt med frygt.

Langfredag

Lad en deltager læse beretningen om Langfredag⁶ til og med korsfæstelsen (Mark 15,1-26).

⁶ Beretningen findes også i: Matt 27,11-37; Luk 23,1-31; Joh 18,28-19,24

Persille i saltvand

Igen dypper vi persille i saltvand og spiser – denne gang ikke for at mindes israelitternes tårer i Egypten, men Jesu tårer under de lidelser han måtte igennem både på vej til korset og på korset.

Langfredag – døden

[Langfredagsfortællingen fortsætter⁷]

Da Jesus hang på korset, hang han ikke alene. På hver sin side hang der røvere, og folk, der så op på Jesus, tænkte også, at han var en forbryder. Derfor var der mange, som stod og gjorde grin med Jesus, for det var jo åbenlyst, at Messias, ham som skulle redde verden, ikke kunne dø på et kors.

En af røverne ved siden af Jesus gjorde ikke grin med Jesus, men han spurgte faktisk, om han kunne få lov til at være sammen med Jesus i evigheden. Det lovede Jesus ham, at han godt kunne.

Mens Jesus hang på korset, blev der bælgmørkt over stedet, og der skete mange forunderlige ting. Jesus råbte til Gud om, hvorfor Gud havde forladt ham, for det var så smertefuldt at hænge på korset. Men det sidste, Jesus sagde, var, at alt var fuldbragt, og derefter døde han.

Andet bæger – frelsens bæger

Nu drikker vi det bæger, vi hældte op i forbindelse med de ti plager. Vi læner os til venstre, løfter bægeret og siger: ”For vor frelse” – og drikker.

⁷ Beretningen findes også i: Matt 27,38-66; Mark 15,27-47; Luk 23,32-56; Joh 19,25-42

Påskemorgen

Lad en deltager læse beretningen om opstandelsen⁸ (Mark 16,1-14)

Sang om opstandelsen⁹.

Selve aftensmåltidet spises her

Tredje bæger – velsignelsen bæger

Det tredje bæger fyldes, men drikkes ikke endnu.

Det er nu tid til at finde det gemte stykke brød frem igen.

Inden vi går videre, skal vi lige standse op for dette underlige halve stykke brød, som har været gemt væk, men som nu er kommet frem igen. De tre brød symboliserer Gud, Jesus og os. Jesus – det midterste brød – brækkes over (han dør) for vores skyld, gemmes væk (lægges i graven) og kommer til syne igen (opstår).

Vi er kommet til det punkt i måltidet, hvor Jesusindstifter nadveren. Han bryder brødet og sender det rundt – og fortæller, at det er hans krop, som er blevet givet hen for os. Han tager også bægere "efter måltidet", sender det rundt og fortæller disciplene, at det er "den nye pagt ved mit blod". På denne måde knytter Jesus sig selv og de begivenheder, som påskemåltidet fortæller om, tæt sammen. Denne sammenhæng gør Paulus helt tydelig i 1. Kor 5,7, hvor han konstaterer: "Også vort påskelam er slagtet, Kristus!"

Det skal vi nu mindes konkret ved, at vi hver især knækker et stykke af det brød som har været gemt væk, men er kommet frem igen - og

⁸ Beretningen findes også i: Matt 28,1-10; Luk 24,1-12; Joh 20,1- 29

⁹ Det kan fx være: *Krist stod op af døde nr. 218 i DDS; Jesus lever, graven brast nr. 233 i DDS*

spiser det til minde om Jesu krop, som blev slået, pisket og gennem-boret for vores skyld.

Alle knækker et stykke brød af og spiser.

På samme måde drikker vi nu det tredje bæger vin. Det kaldes Vel-signelsens bæger, og vi drikker det, mens vi i taknemlighed mindes Jesu blod, og hvordan han døde for vore synders skyld og gav os den nye pagt til frelse.

Alle drikker bægeret i stilhed

Fjerde bæger – håbets bæger

Det fjerde bæger fyldes, men drikkes ikke endnu

Da Jesus har indstiftet nadveren, siger han til disciplene: ”Fra nu af skal jeg ikke drikke af vintræets frugt før den dag, jeg drikker den hjemme i min fars rige.”

Vi har som kristne et håb om, at vi en dag skal mødes hjemme hos Gud, på den nye jord. Gud elsker os og inviterer os til et liv i frihed i fællesskab med ham – både her på jorden, og når han kommer igen og skaber alting nyt. Indtil da lever vi i håbet. Derfor drikker vi det fjerde bæger, mens vi siger: For vort håb!

Alle løfter det sidste bæger og drikker!

Afslutning

Nu er selve påskemåltidet slut.

I kan evt. slutte af med at bede Fadervor eller bruge lidt tid på at være stille sammen.